

Príloha č. 1 – Historický a stavebný vývoj územia

rok	významná historická udalosť
1190	údajná existencia ženského kláštora na území dnešného hradu – spomína ho levočský kronikár Gaspar Hain, ktorý žil v 17. stor. – táto správa nebola zatiaľ písomne doložená
1251	pred 10. júlom – v zakladajúcej listine Turčianskeho premonštrátskeho kláštora (dnes Kláštor pod Znievom) sa spomína osada Sasov pri Kostole sv. Alžbety a Kostol sv. Michala
1269	Kežmarok dostáva mestské práva od uhorského kráľa Bela IV.
1270	panovník Štefan V. potvrdzuje mestské práva
1301	spomína sa prvý známy kežmarský richtár Theodoricus a piati senátori
1368	prvá správa o mestskom opevnení, pri ktorom ležal Kostol sv. Alžbety
1383-1392	prvá správa o kežmarskej – už mestskej škole
1399	kráľ Žigmund potvrdzuje mestské práva Kežmarku
1400	Kežmarok zažaloval Levoču pre údajne neoprávnené používanie práva skladu – na jeho základe boli donútení okoloidúci cudzozemskí obchodníci sa zastaviť a určitý čas predávať v meste svoj tovar – Kežmarok však nič nedosiahol
1404	katastrofálny požiar zničil takmer celé mesto
1411	5. apríl – panovník Žigmund udeľuje Kežmarčanom právo slobodného rybolovu v jeho vodách
1412	15. máj – privilégium panovníka Žigmunda, podľa ktorého boli Kežmarčania oslobodení od platenia cla na území Uhorska
1417	22. júl – Žigmund udeľuje Kežmarku právo slobodného užívania lesov
1419	9. apríl – Žigmund dáva Kežmarku právo dvoch výročných trhov
1431	celý rok sa ťahajú spory Kežmarku so Spišskou Belou o chotárne hranice
1433	25. apríl – príchod husitov do Kežmarku – po ich odchode bol zbúraný kostol sv. Michala; husiti posunuli hraničné kamene s Ľubicou na tzv. Šašinových lúkach v prospech Kežmarku
1434	mesto je už rozdelené do 12 obvodov – každú mal na starosti jeden z dvanástich radných pánov
1435	Kežmarok získava podvodom právo skladu, čím sa začína vyše 100-ročná vojna s Levočou; postavila sa mestská váha
1438	2. marec – panovník Albrecht udeľuje Kežmarku právo meča; vznikli mestské kúpele
1440	Kežmarok sa dostáva do vojny poľského panovníka Vladislava s vdovou po uhorskom kráľovi Albertovi; 5. máj – Kežmarok je oslobodený od platenia ciel na území Poľska
1441	15.-16. október – Ján Jiskra v službách vdovy po Albertovi obsadil Kežmarok a bratricke vojská ostávajú v Kežmarku do roku 1462
1443	zemetrasenie na Spiši; spomína sa prvý cech v Kežmarku – zámočnícky; v meste existovali už hodiny – buď na veži kostola sv. Kríža alebo na vstupnej Vyšnej bráne
1444	začiatok prestavby kostola sv. Kríža
1447	21. marec – Ján Jiskra z Brandýsa potvrdzuje Kežmarčanom všetky dovtedajšie práva a nazýva ho štítom Uhorska
1453	vznik rybárskeho cechu

1461	stavba dnešnej radnice na námestí v gotickom slohu
1462	bola podpísaná Vacovská dohoda, podľa ktorej sa kapitáni Jána Jiskru vzdali Kežmarku a vrátili ho panovníkovi; panovník daruje cenzus – daň mesta bratom Zápoľským, ktorí sa stávajú prvými zemepánmi Kežmarku
1463	prvá správa o existencii hradu spojená s menami bratov Zápoľských; kráľ Matej udeľuje Kežmarku právo používať erb a pečatiť listiny červeným voskom
1464	oslobodenie Kežmarčanov od pohraničného cla – tridsiatku
1465	spomína sa ukončenie stavby hradu
1466	spomína sa nemocnica s chudobnými (chudobinec?)
1467	postavenie kaplnky sv. Trojice pri kostole sv. Kríža
1475	vznikol cech súkenníkov
1481	v meste pracuje vodovodný majster – voda sa ťahala z predmestia Petra – Pavla
1490	vznikol kováčsky cech
1491	kráľ Vladislav oslobodzuje Kežmarok od platenia cla a tridsiatku na dovezený tovar; vznik Bratstva Jána Krstiteľa, ktoré združovalo všetkých spracovávateľov kože: červenogarbiarov (garbiarov), bielogarbiarov (irchárov), ševcov, remenárov, sedlárov, taškárov a čižmárov
1498	ukončenie prestavby kostola sv. Kríža. Hoci prestavba sa ukončila r. 1498, kostol bol už v roku 1490 vysvätený biskupom Michalom – vikárom ostrihomskeho arcibiskupa
1510	vznik streleckého spolku
1515	vznik cechu kováčskych tovarišov
1518	v kostole sv. Kríža vyhotovil renesančnú lavicu pre predstaviteľov mesta kežmarský stolársky majster Hans Tischler
1521	zhorelo celé mesto – 340 domov a kostol s vežou
1523-1524	po požiari bol kostol sv. Kríža opravený a prestavaná bola aj veža kostola s osadením hodín a zvonov, strecha kostola bola pokrytá medeným plechom na útraty mesta; prvá správa o divadle v Kežmarku
1526	kežmarský hradný pán Ján Zápoľský sa dáva korunovať za uhorského panovníka, ale to isté urobí aj Ferdinand Habsburský – medzi oboma kráľmi sa začína vojna, ktorá trvá do roku 1540
1528	majiteľom kežmarskeho hradu sa stáva rodina Lasky
1552	vznikol cech ševcov – tovarišov
1530	začiatok reformácie v Kežmarku príchodom kňaza Juraja Leudischera
1532	vyvrcholili boje Kežmarku s Levočou v rámci vyše storočnej vojny o právo skladu
1536	postavenie kamennej školy pri kostole sv. Kríža, nové zariadenie interiéru školy a zriadenie alumnea – jedálne pre chudobných študentov
1541-1556	prestavba radnice
1542	vznikol cech taškárov ako jeden z dvoch na Slovensku
1544-1545	na mor umrelo v Kežmarku 1400 ľudí
1548	vznik krajčírskoho cechu
1556	vznik hrnčiarskeho cechu; zemetrasenie
1558	19. február – zhoreli jatky, kostolná strecha, škola, špitál a mnoho domov

1565	uskutočnil sa v histórii Vysokých Tatier prvý písomne doložený výlet – urobila ho majiteľka kežmarského hradu Beata Laska
1570	vznikol cech povrazníkov
1571	Albert Lasky zálohuje hrad a mesto Jánovi Rueberovi, kapitánovi Horného Uhorska
1572	Mathias Poll zhotovil v kostole sv. Kríža organ
1573	vznikol cech ševcov – majstrov
1575	zhorelo celé mesto
1579-1684	panstvo rodiny Thököly na kežmarskom hrade
1581	vznik kožušnickeho cechu
1585	Kežmarok dočasne na pár mesiacov zaviedol gregoriánsky kalendár; vznikol cech tkáčov; pod radnicou sa naplnili tri pivnice vodou, ktorá tam vyvierala
1588	vyvierajúca voda pod radnicou bola vyvedená ku Kušníerskej bráne tak, že sa nechala studňa, ktorá tam už dávno bola zahádzať, a tak pramene mohli odtekať a pivnice sa vysušili; v meste sa ustanovili tzv. päťdesiatkari, čím vznikla vonkajšia mestská rada
1589	vznik pivovarnického cechu
1591	dostavaná kežmarská zvonica, zvaná aj zlatá veža
1593	postavenie kamenného hostinca za mestskou priekopou pri Vyšnej bráne, ku ktorému neskôr pristavali drevený artikulárny kostol
1599-1600	na mor umrelo 1500 osôb
1600	prvá správa o školskej knižnici, z ktorej vznikla lyceálna knižnica – najväčšia školská historická knižnica v strednej Európe
1605	mestské opevnenie sa dalo do opatery cechom: Vyšnú bránu opatrovalo mesto a pekári prispievali daňami, Horný taras mali na starosti červenogarbiari, ircháři, remenári, sedláři a debnáři, baštu másiari, Kušníersku vežu kušníeri a povrazníci, malú vežičku murári, Vysokú alebo Kavkovú vežu hrnčiari a tkáči, Hrubú vežu obuvníci, Nižný taras zámočníci, kováči a súkenníci
1606	vznik stolárskeho cechu
1607	vznik cechu pekárov
1609	vznik cechu remenárov a cechu debnárov, už existoval cech garbiarov
1614	vznik cechu sedlárov
1621	vznik klobučnickeho cechu; 24. júl – obrovská povodeň
1622	na mor umrelo 880 ľudí
1633	vznik kolesárskeho cechu, cechu podkúvačov a medikováčov
1641	stavba veže radnice
1645	vznik cechu čižmárov
1651	Georg Günther dal zhotoviť v kostole sv. Kríža malý organ; 22. apríl – uzavrela sa medzi mestom a hradným panstvom tzv. Viedenská zmluva, na základe ktorej sa Kežmarok zbavil Thökölyovcov ako zemepánov, hoci v hrade ostali ešte bývať vyše 30 rokov
1657-1658	prestavba časti obytného traktu hradu na hradnú kaplnku
1666	vznikol gombikársky cech
1673	vznik cechu maliarov
1674	vznikol cech zámočníckych a puškárskych tovarišov

1678	vypuklo proticisárske povstanie kežmarského rodáka Imricha Thökölyho
1681	zasadal Šopronský snem, ktorý uzákonil akú-takú náboženskú slobodu a povolil evanjelikom v slobodných kráľovských mestách stavať tzv. artikulárne kostoly
1687-1688	bol postavený prvý drevený artikulárny kostol
1691	mesto vydalo štatút o povinnostiach svojich občanov; 3. október – panovník Leopold oslobodzuje Kežmarok od platenia tridsiatku na dobu 8 rokov
1709	12. december – dobytie Kežmarku cisárskymi vojskami; 16. december – poprava troch kežmarských predstaviteľov – Kray, Lányho a Toporcera ako sympatizantov proticisárskeho povstania Františka Rákócziho II.
1702	hrad sa dostal do vlastníctva mesta Kežmarok
1710-1711	prišiel na mesto mor, na ktorý vymrela 3/4 obyvateľov – 2100 ľudí
1712	vznikol cech mlynárov
1713	vznik zlatníckeho cechu a farbiarskeho cechu
1715	v meste bolo 263 remeselníckych dielní – iba o dve viac mali najbohatšie Košice
1717	prestavba dreveného artikulárneho kostola do dnešnej podoby (jeden z piatich zachovaných svojho druhu)
1731	postavená evanjelická ľudová škola – dnes najstaršia časť hotelovej akadémie
1740	vznikol cech podkováčov a kolesárov
1741	19. december – požiar na Hradnej ulici, zhorel aj malý katolícky kostol, domy vyhoreli až po roh ulice, aj hrad
1768	vznik tesárskeho cechu
1774-1776	postavenie budovy dnešného lýcea
1779	21. február – zhorelo 76 veľkých domov, pri múroch 8 malých domov, veža na radnici a redute, ako aj Vyšná brána
1787	31. júl (uvádza sa aj 30. júl) – na obed o 1. hod. zhorelo takmer celé mesto – 348 domov, časť dolného predmestia a čiastočne i hrad, ostalo neporušených len 88 domov
1787-1852	existencia lýcea, jedného zo štyroch na území Slovenska
1806	vznik literárnej spoločnosti na lýceu – jej členmi boli príslušníci spišskej inteligencie, hovoriaci po maďarsky a nemecky
1813	24. august – obrovská povodeň
1816	vznikol cech cinárov a tokárov
1818	prestavba reduty do dnešnej podoby, vznik Grémia kežmarských obchodníkov
1820	existovala v Kežmarku manufaktúra na súkno
1824	vznik Slovenskej študentskej spoločnosti na kežmarskom lýceu – prvej spoločnosti svojho druhu na území Slovenska
1852	vznikla kežmarská židovská náboženská obec (uvádzajú sa však aj iné letopočty)
1864	vznik továrne na zemiakový škrob – jednej z prvých na území Slovenska
1865	28. august – popoludní zhorel katolícky kostol, nové kasárne (pri hrade), hrad a kaplnka, 40 obytných domov s vedľajšími a zadnými budovami
1867	z iniciatívy Kežmarčanov vznikol Spolok spišských lekárov a lekárníkov; vznik Prvej uhorskej mechanickej továrne na pradenie ľanu a konope
1870	vznikol Kežmarský poľovnícky spolok

1872	začiatok stavby nového evanjelického kostola; založenie Kežmarskej banky
1873	vznik Uhorského karpatského spolku ako prvého turisticko-ochranárskeho spolku v Uhorsku a ôsmeho na svete; vznik Židovského pohrebného spolku Chewra Kadischah
1876	zánik práv slobodných kráľovských miest
1880	vznik Odbornej tkáčskej školy – prvej školy svojho druhu v Uhorsku, ktorá zanikla v roku 1935
1884	založená textilná továreň Karia Weina, neskôr Tatraľan
1893	začiatok stavby budovy nového lýcea (dnešné gymnázium) – ukončenie v roku 1904 a ďalšia dostavba v roku 1906
1894	elektrifikácia mesta, vysviacka nového evanjelického kostola
1896	1. máj – zasadená lipa pri radnici z príležitosti Milénia
1897	Dr. Alexander ako prvý lekár na Slovensku si zadovážil röntgenový prístroj
1900	vznikla Spišská slobodomurárska lóža s pobočkou v Kežmarku (sídlo mala v dome na Hlavnom námestí č. 86); vznikol Katolícky čitateľský kruh (Starý trh č. 25); postavená nová budova pre tkáčsku školu (potom učňovská škola)
1901	vznik továrne na súkno
1903	vznik Spolku kežmarských obchodníkov a remeselníkov
1906	30. október – prevezenie ostatkov Imricha Thökölyho z Turecka do Kežmarku
1911-1913	stavba Štátnej ľudovej školy (tzv. červená škola)
1914	stavba Okresného súdu na Baštovej ulici; prístavba obchodnej školy pri hrade;
1914-1916	stavba osobnej (dnešnej) železničnej stanice
1918	snahy o vytvorenie samostatnej Spišskej republiky
1922	24. máj – požiar, zhorela radnica s vežou, 29 domov Lyceálnej (dnes Hviezdoslavovej) ulice; zanikla Spišská župa
1923	máj – zhorela stará Garbiarska ulica, kde boli pôvodné drevené garbiarske domy
1929	ukončenie stavby novej mestskej nemocnice; zavedenie motorovej železničnej dopravy medzi Popradom a Podolíncom; ukončenie stavby baptistického kostola
1930	Kežmarok navštívil prezident ČSR Tomáš G. Masaryk; 16. január – nemocnica z hradu bola presťahovaná do novej budovy na Huncovskej ulici v bývalom hoteli Meese, neskôr súkenky
1931	otvorené kežmarské múzeum
1934	vybudované ulice Krvavé pole, Mučenicka, Tatranská; 16. - 17. júla povodeň; zavedenie prvého autobusového spoja Kežmarok – Levoča
1937	zasypané základy Vyšnej brány
1939	začiatok výstavby kasární – ukončené v roku 1942 (uvádza sa aj rok 1943); založený park pred radnicou
1942	marec – začali deportácie kežmarských Židov do koncentračných táborov
1944	5. - 29. septembra – popravy partizánov a civilov na nádvorí hradu po potlačení SNP
1945	27. január – oslobodenie Kežmarku
1950	vyhlásenie historického jadra Kežmarku za mestskú pamiatkovú rezerváciu
1971-1980	výstavba sídliska Sever

1973	29. august – pri výročí SNP bol slávnostne sprístupnený amfiteáter – jeho necitlivým postavením sa definitívne zlikvidovala archeologická lokalita na Jeruzalemskom vrchu
1974	1. január – Kežmarok sa zlúčil s Ľubicou a Malým Slavkovom; postavenie hotela Štart
1976	začiatok výstavby sídliska Juh
1979	ukončená stavba hotela Lipa
1981	otvorenie zimného štadióna; postavenie školy na Ulici Nižná brána
1958	29. jún – jedna z najväčších povodní 20. storočia – rieka Poprad sa zliala s Ľubickým potokom, zaliala Továrenskú ulicu, Ulicu československej armády, časť Starého trhu a zničila poslednú časť niekdajších Troch mostov
1960	odobratie štatútu okresného sídla
1991	I. ročník ELRO
1992	osamostatnenie Ľubice od Kežmarku
1996	Kežmarok je opäť okresným mestom
1998	14. september – vyhlásenie kostola sv. Kríža za Baziliku minor
2008	zápis evanjelického artikulárneho kostola do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO